
Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2009:11

Sexuellt utnyttjande

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2009:88. I motionen föreslås att Kyrkostyrelsen aktivt ska arbeta för en förändrad etik i samhället för att om möjligt förhindra sexuellt utnyttjande och uppmana församlingarna till aktivt avståndstagande från sexuella handlingar där det finns offer.

Utskottet konstaterar att det redan pågår ett kontinuerligt arbete för att motverka sexuellt utnyttjande och föreslår därför att motionen avslås.

Innehåll

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut	3
Motionens förslag.....	3
Motion 2009:88 av Ulla Dahlberg, Om detta måste vi tala – makt över och ansvar för vår sexualitet.....	3
Bakgrund.....	3
Tidigare behandling av makt och ansvar för sexualitet.....	3
Vad har hänt sedan 2007?.....	3
Utskottets överväganden.....	4
Om detta måste vi tala – makt över och ansvar för vår sexualitet.....	4

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

KI 2009:11

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2009:88, punkt 1.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2009:88, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2009:88 av Ulla Dahlberg, Om detta måste vi tala – makt över och ansvar för vår sexualitet

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till Kyrkostyrelsen att ta fram ett tydligt etiskt ställningstagande med syfte att aktivt arbeta för en förändrad etik i samhället för att, om möjligt, förhindra sexuellt utnyttjande och sexuella handlingar där det finns offer.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till Kyrkostyrelsen att uppmana Svenska kyrkan och dess församlingsmedlemmar till aktivt och öppet avståndstagande från sexuella handlingar där det finns offer.

Bakgrund

Tidigare behandling av makt och ansvar för sexualitet

I kyrkolivsutskottets betänkande 2007:13 behandlades en motion av samma motionär med ett näst intill identiskt förslag till kyrkomötesbeslut som det som finns i motion 2009:88. Motionen 2007 avslogs i kyrkomötet i enlighet med utskottets förslag. Bakgrundstexten i 2007 års betänkande omfattar en beskrivning av det arbete som Svenska kyrkan bedriver mot sexuellt utnyttjande, mot pornografi samt hur Svenska kyrkan tar avstånd från sexuella handlingar där det finns offer. I betänkandet beskrivs även Svenska kyrkans stöd till dem som blivit utsatta för sexuellt utnyttjande och övergrepp. Resursmaterial presenteras också i betänkandet.

I utskottets överväganden 2007 konstaterades att det redan pågår ett kontinuerligt arbete och att det utförs kortare och längre insatser för att motverka sexuellt utnyttjande. Man uttryckte också att det sker ett kompetent arbete inom Svenska kyrkan i mötet med människor som är i behov av stöd efter sexuella övergrepp. Man menade också att de utbildningsinsatser som sker inom Svenska kyrkan kommer att bidra till att kompetensen ökar för att identifiera sexuella övergrepp och ge de utsatta rätt stöd.

Vad har hänt sedan 2007?

Arbetet som redovisades 2007 pågår fortsättningsvis och den fleråriga fortbildningssatsning som skulle starta hösten 2007 inom utlandskyrkan har genomförts. Handlingsplanen *Kyrkornas nej mot våld mot kvinnor* har spridits i 17 000 exemplar, bland annat till samtliga präster och diakoner i Svenska kyrkan.

Flera stift arbetar med samlevnadsfrågor. Lunds stift erbjuder en konferens i oktober detta år där frågan om våld i nära relationer bearbetas i seminarieform.

Det planeras för närvarande två heldagsseminarier i samarbete med Stockholms och Lunds stift. Seminarierna kallas *Liv och lust* och ska öka kunskapen om pojkars och flickors sexualitet. Frågor som rör unga kvinnors utsatthet både vad gäller sexuella övergrepp och frågor kopplade till hedersproblematiken kommer att belysas. Förhoppningsvis kan seminarierna skapa nya nätverk som kan utveckla strategier för samverkan inom Svenska kyrkan och övriga samhället.

Våld och utsatthet är inte förenligt med den kristna etiken. Kyrkan värnar en ömsesidighet i alla relationer och sexualiteten ska bidra till att stärka gemen-

skapen i en relation, inte söndra eller skada. Antologin *Kärlekens förändrade landskap – teologi och samlevnad* är ett viktigt underlag för fortsatt samtal inom Svenska kyrkan om samlevnadsfrågan. I ett kapitel i boken behandlas våldet och ansvaret för oss alla att reagera som privatpersoner när vi blir vittne till att människor lever i utsatthet i vår vardag. Ett ansvar som innebär att vi inte bara litar på att myndigheter och organisationer har ett ansvar. Boken är framtagen av Svenska kyrkans teologiska kommitté och finns utgiven på Verbum förlag.

Utskottets överväganden

Om detta måste vi tala – makt över och ansvar för vår sexualitet

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2009:88.

Utskottet vill uttrycka sin oro för framväxten av sex- och våldsindustrin. Inte minst barn hamnar ofta i utsatta situationer och blir offer för andras begär. Den vilja till attitydförändring som motionären framför i sin motion är något som utskottet vill ställa sig bakom. Svenska kyrkan har ett mycket viktigt ansvar i samhället genom att lyfta fram etiska frågor utifrån ett kristet synsätt.

Utskottet konstaterar dock att det redan pågår ett kontinuerligt arbete inom Svenska kyrkan för att motverka sexuellt utnyttjande. Utskottet vill peka på det kompetenta arbete som redan sker inom Svenska kyrkan i mötet med människor som är i behov av stöd efter sexuella övergrepp. Likaså har det skett nationella utbildningssatsningar som bidragit till att kompetensen att identifiera sexuella övergrepp och ge de utsatta rätt stöd har ökat. Utskottet menar att Svenska kyrkan genom pågående arbete redan tar aktiv ställning mot sexuellt utnyttjande.

Av dessa anledningar föreslår utskottet att Kyrkomötet avslår motionen.

Uppsala den 24 september 2009

På Kyrkolivsutskottets vägnar

Vanja Björsson, ordförande

Marie Nordström, sekreterare

Beslutande: Vanja Björsson, ordförande, Bo E Nilsson, Birgitta Lindén, Rolf Forslin, Johan Lothigius, Hans Ulfvebrand, Åsa Ek, Per-Henrik Bodin, Olof Kjellström, Elisabet Nilsson, Christina Berglund, Sofia Särdaqvist, Helén Lindbäck, Kerstin Zetterberg och Terence Honglo.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Mary Österström, Bo Lennart Anbäcken, Christina Andersson, Hakon Långström, Inger Björkroth, Cecilia Brinck, Ann-Sofie Persson, Gunvor Åsblom, Ingemar Åhs och Berit Simonsson.

Biskoparna Ragnar Persenius och Lennart Koskinen har deltagit i utskottets överläggningar.